

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра бізнесу та управління персоналом

(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

Роман ГРЕШКО

«27» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Інституційна економіка

(вказати назву навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Підприємництво та управління бізнесом

(назва програми)

Спеціальність D3 Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інституційна економіка» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Підприємництво та управління бізнесом» спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», затвердженій наказом ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича № 164 від 01 травня 2025 р.

Розробники: Лопатинський Ю.М., професор кафедри бізнесу та управління персоналом, доктор економічних наук, професор
Тодорюк С.І., асистент кафедри бізнесу та управління персоналом, кандидат економічних наук, доцент

Викладачі: Лопатинський Ю.М., професор кафедри бізнесу та управління персоналом, доктор економічних наук, професор
Тодорюк С.І., асистент кафедри бізнесу та управління персоналом, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом
ОП «Підприємництво
та управління бізнесом»

Людмила ВЕРБІВСЬКА

Затверджено на засіданні бізнесу та управління персоналом
протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Любов ВОДЯНКА

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради
економічного факультету

Ірина НИКИФОРАК

Мета навчальної дисципліни

Освітню компоненту «Інституційна економіка» віднесено до групи вибірових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки ОНР «Доктор філософії» за освітньо-науковою програмою «Підприємництво та управління бізнесом» спеціальності D3 «Менеджмент». Дисципліна «Інституційна економіка» системних знань про напрями інституціональної економіки, закономірності виникнення інституцій та інститутів та їх вплив на економічний розвиток, ознаки інституційних аномалій і характер загроз, що виникають при їх ігноруванні, умінь визначати механізми примусу до виконання інститутів на рівні окремої людини, підприємця та підприємства, регіонів та суспільства в цілому.

Вивченню і розв'язанню проблем, пов'язаних з закономірностями розвитку інституційної економіки, методології виявлення ознак та критеріїв якості інституцій та інститутів порівняно з розвиненими країнами світу; дослідження інституційного середовища економіки, суперечностей між формальними та неформальними інститутами на різних рівнях економічної структури призначена дисципліна «Інституційна економіка».

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме формуванню елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей.

Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійних практик, застосовувати новітні методології наукової, педагогічної, професійної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетенції:

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК03. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК05. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик, із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань, у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СКО8*. Здатність виявляти і трактувати сучасні тенденції у сфері реалізації електронного бізнесу, обізнаність із технологіями цифрової економіки, методами пошуку і дослідження інформації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

РН 01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

РН 02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних дослідженнях у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці.

РН 07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

РН14*. Формувати індивідуальну траєкторію особистісного й фахового розвитку, самонавчання та професійної поведінки.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичн	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	10	20			60		залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					с.р.
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії інституціоналізму													
1	2	3	4	5	6	7							
Тема 1. Сутність інституційної економіки.	11,5	1	3	-	-	7,5							
Тема 2. Поняття, роль і функції інститутів та інституцій в економіці.	11,5	1	3	-	-	7,5							
Тема 3. Трансакції та трансакційні витрати.	11	1,5	2	-	-	7,5							
Тема 4. Економічна теорія прав власності.	11	1,5	2	-	-	7,5							
Разом за змістовим модулем 1	45	5	10	-	-	30							
Змістовий модуль 2. Інституційний аналіз економіки													
Тема 5. Теорія контрактів.	11	1,5	2		-	7,5							
Тема 6. Інституційна теорія фірми.	11	1,5	2	-	-	7,5							
Тема 7. Інституційна теорія держави.	11,5	1	3	-	-	7,5							
Тема 8. Інституційна трансформація економічних систем.	11,5	1	3	-	-	7,5							
Разом за змістовим модулем 2	45	5	10	-	-	30							
Усього годин	90	10	20	-	-	60							

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями - план
Тема 1.	Сутність інституційної економіки 1.1. Формування та етапи розвитку інституціоналізму. 1.2. Інституційна структура суспільства 1.3. Інституційне середовище
Тема 2.	Поняття, роль і функції інститутів та інституцій в економіці 2.1. Визначення інституту та його функцій в суспільстві. 2.2. Види і типи інститутів та інституцій 2.3. Роль інститутів в функціонуванні економічних систем
Тема 3.	Трансакції та трансакційні витрати 3.1. Визначення та характеристика трансакцій 3.2. Співвідношення трансакційних та виробничих витрат. Постійні та змінні трансакційні витрати. 3.3. Класифікація трансакційних витрат ex ante та ex post.
Тема 4.	Економічна теорія прав власності. 4.1. Категорія власності. 4.2. Економічне обґрунтування прав власності. 4.3. Захист прав власності.
Тема 5.	Теорія контрактів 5.1. Поняття контракту. 5.2. Класифікація контрактів. 5.3. Забезпечення виконання умов контрактів.
Тема 6.	Інституційна теорія фірми. 6.1 Теорія організації. 6.2. Взаємовідносини принципала та агента. 6.3. Внутрішньофірмова структура.
Тема 7.	Інституційна теорія держави. 7.1. Функції держави. 7.2. Типологія держав. 7.3. «Межі» і «провали» держави.
Тема 8.	Інституційна трансформація економічних систем 8.1. Зміна інститутів та інституцій 8.2. Інституційний розвиток.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями - план
Тема 1.	Сутність інституційної економіки 1.1. Формування та етапи розвитку інституціоналізму. 1.2. Інституційна структура суспільства 1.3. Інституційне середовище
Тема 2.	Поняття, роль і функції інститутів та інституцій в економіці 2.1. Визначення інституту та його функцій в суспільстві. 2.2. Види і типи інститутів та інституцій 2.3. Роль інститутів в функціонуванні економічних систем
Тема 3.	Трансакції та трансакційні витрати 3.1. Визначення та характеристика трансакцій 3.2. Співвідношення трансакційних та виробничих витрат. Постійні та змінні трансакційні витрати. 3.3. Класифікація трансакційних витрат ex ante та ex post.
Тема 4.	Економічна теорія прав власності. 4.1. Категорія власності. 4.2. Економічне обґрунтування прав власності. 4.3. Захист прав власності.
Тема 5.	Теорія контрактів 5.1. Поняття контракту. 5.2. Класифікація контрактів.

	5.3. Забезпечення виконання умов контрактів.
Тема 6.	Інституційна теорія фірми. 6.1 Теорія організації. 6.2. Взаємовідносини принципала та агента. 6.3. Внутрішньофірмова структура.
Тема 7.	Інституційна теорія держави. 7.1. Функції держави. 7.2. Типологія держав. 7.3. «Межі» і «провали» держави.
Тема 8.	Інституційна трансформація економічних систем 8.1. Зміна інститутів та інституцій 8.2. Інституційний розвиток.

Зміст завдань для самостійної роботи

Назва змістового модуля	Теми завдань (за модулями)	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії інституційного аналізу	Завдання 1. Наукові школи неоінституційної економіки та їх загальна характеристика	7,5
	Завдання 2. Теорія ігор та її застосування в інституційній економіці	7,5
	Завдання 3. Трансакційний сектор економіки та його структура	7,5
	Завдання 4. Зовнішні ефекти та їх вплив на економічну поведінку	7,5
	Модульна контрольна робота за змістовим модулем 1 "Загальні основи теорії інституціоналізму"	
Змістовий модуль 2. Інституційний аналіз економіки	Завдання 5. Інституційні механізми виконання контрактів	7,5
	Завдання 6. Гібридні способи організації господарської діяльності. Контрактна та агентська теорія фірми	7,5
	Завдання 7. Теорія суспільного вибору, її значення і обмеженість.	7,5
	Завдання 8. Теорія бюрократії	7,5
	Модульна контрольна робота за змістовим модулем 2 "Інституційний аналіз економіки"	

Методи навчання

Методи формування професійної компетентності: лекція, пояснення, дискусія, консультація, ілюстрація, демонстрація, візуалізація, аналіз реальних бізнес-ситуацій, обговорення результатів, дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи формування практичних умінь та навичок: виконання практичних завдань, підготовка та захист результатів виконаних завдань.

Методи навчання

MН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

MН2 – семінари, практичні або лабораторні роботи

MН3 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні)

MН4 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)

MН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

MН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни

MН8 – підготовка тез/доповіді на конференцію.

MН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

MН10 – реферативні та пошукові дослідження

Система контролю та оцінювання

Методи поточного контролю: експрес-опитування, індивідуальне опитування, тестування, письмові / контрольні роботи, підготовка та презентація результатів виконаних завдань (есе, доповідь, тези на конференцію).

Форми підсумкового контролю: залік

Методи оцінювання

Методами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

МО1 – контрольні роботи (тематичні, модульні).

МО2 – тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО3 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті

МО5 – презентації результатів виконання завдань

МО7 – презентація власного підготовленого кейсу, який складений на основі реальних сценаріїв і стратегій розвитку компаній, інноваційних регіонів.

МО8 – підсумковий контроль – екзамен (у тестовій формі, усний або письмовий)

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань здобувача. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку здобувач може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 змістовий модуль – 20; за 2 змістовий модуль – 20 балів, за МКР – по 10 балів у кожному модулі.

Якщо здобувач за власною ініціативою, бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи (реферати, ІНДЗ, розв'язання додаткових завдань) при цьому набравши додатково не менше 30 балів, може отримати оцінку за залік автоматично.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Вид підсумкового контролю: залік

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	МКР	T5	T6	T7	T8	МКР	40	100
5	5	5	5	10	5	5	5	5	10		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи; стандартизовані тести; проєкти; аналітичні звіти; реферати; есе; розрахункові роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; контрольні роботи; завдання на тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь здоувача. Формою підсумкового контролю є залік.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів

1. Характеристика теорії ігор.
2. Опишіть наукові погляди В. Г. Гамільтона та його внесок у розвиток науки
3. Опишіть наукові погляди Т. Веблена та його внесок у розвиток науки
4. Економічні погляди Дж. Р. Коммонса та його внесок у розвиток науки
5. Економічні погляди В. К. Мітчелла: та його внесок у розвиток науки
6. Економічні погляди Дж.К. Гелбрейта та його внесок у розвиток науки
7. Розвиток поглядів стосовно наукового тлумачення категорії «інституція»
8. Захист прав власності в Україні
9. Розвиток поглядів стосовно наукового тлумачення категорії «інститут»
10. Характеристика неоінституціоналізму.
11. Історичний аспект виникнення поняття контракт
12. Вплив сучасної інституційної теорії на розвиток економічної науки
13. Застосування теорії ігор в інституційній економіці
14. Характеристика трансакційного сектора економіки та його структури.
15. Інституційні механізми виконання контрактів.
16. Характеристика теорії трансакційних витрат.
17. Проблеми розвитку національної моделі інституційного середовища.
18. Характеристика теорії прав власності.
19. Захист прав власності в Україні.
20. Захист прав власності в розвинутих країнах світу.
21. Суть теорії контрактів
22. Поняття контракту.
23. Класифікація контрактів.
24. Забезпечення виконання умов контрактів.
25. Суть інституційної теорії фірми.
26. Суть теорії організації.
27. Взаємовідносини принципала та агента.
28. Внутрішньофірмова структура.
29. Суть інституційної теорії держави.
30. Функції держави.

31. Типологія держав.
32. «Межі» і «провали» держави.
33. Інституційна трансформація економічних систем
34. Зміна інститутів та інституцій
35. Інституційний розвиток.

Зарахування результатів неформальної освіти

Згідно Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) здобувачу освіти можуть бути зараховані як результати вивчення окремих тем освітнього компонента результати неформальної освіти, здобутої на освітніх платформах Дія. Освіта, Coursera, Prometheus та інших, які підтверджені сертифікатом й відповідають тематиці. Кількість балів, що зараховується здобувачу, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 25% (25 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Рекомендована література

Основна

1. Інституціональна економіка : навчальний посібник. С. Ю. Івашина, О. Ф. Івашина. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2018. 132 с.
2. Ткач А.А. Інституційна економіка. URL: <http://uchebniks.net/book/303-institucionalna-ekonomika-navchalnij-posibniktkach-a>
3. Колесніченко І. М., Литвиненко А. В. Інституціональна економіка : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 236 с.
4. Фертікова Т. М. Інституційна економіка : навч. посіб. Чорномор. держ. ун-т ім. П.Могили. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2010. 124 с.
5. Bernard Chavance. *Institutional Economics*. URL: <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/ECON568/EXTRAS/Bernard%20Chavance%20-%20Institutional%20Economics%20%28Routledge%2C%202009%29.pdf>
6. John Groenewegen's, Antoon Spithoven, Annette van den Berg. *Institutional Economics*. URL: https://www.researchgate.net/publication/258318787_Institutional_Economics_An_Introduction
7. Claude Ménard, Mary M. Shirley. *Handbook of New Institutional Economics*. URL: <https://indomarine.webs.com/documents/Handbook%20of%20New%20Institutional%20Economics.pdf>

Допоміжна

1. Норт Д. *Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки*. Київ : Основи, 2000. 198 с.
2. *Інституційна тератологія як напрямок економічного дослідження*. Innovative development of science and education. Abstracts of the 1st International scientific and practical conference. ISGT Publishing House. Athens, Greece. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>
3. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлата О. Є. *Сучасні економічні теорії*: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2017. 325 с.
4. Тарасевич В. М. Про державно-капіталістичну обумовленість інноваційного розвитку національної економіки. *Економіка України*. 2017. № 11. С. 16-32.

5. Шваб К. *Четверта промислова революція*. Формуючи четверту промислову революцію. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. 416 с.
6. Дубина М., Попело О., Тарасенко О. Інституційні трансформації фінансової системи України в умовах розвитку цифрової економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, 2021. №1(25). С. 91–110. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1\(25\)-91-110](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1(25)-91-110)
7. Anneli Kaasa, Luca Andriani Determinants of institutional trust: the role of cultural context. *Journal of Institutional Economics*, Volume 18, Special Issue 1: Institutions and Culture in Economic Contexts, February 2022, pp. 45 - 65
8. Лопатинський, Ю.М. *Трансформація аграрного сектора: інституціональні засади*; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. Чернівці: Рута, 2006. 344 с.
9. Лопатинський Ю. Інституції та інститути сталого розвитку. *Сталий розвиток економіки, суспільства та підприємництва*: матеріали Міжнар.наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 27-28 квітня 2023 р. За ред. І. Перевозової. Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. С. 646-647. https://drive.google.com/file/d/1v36DbIQUrByFrzvYg61AooDw9FEEmi_Fp/view
10. Yurii Lopatynskyi, Zoriana Kobelia, Liubov Vodianka, Iryna Antokhova, Andzhei Halytskyi. Scenario Forecasting of Agriculture Institutional Transformation on Sustainable Development Base. *WSEAS Transactions on Environment and Development*, 2021, Volume 17, Art. #55, pp. 574-582. <https://wseas.com/journals/ead/2021/b125107-1368.pdf>

Інформаційні ресурси

Академічні ресурси:

1. Репозиторій академічних статей, таких як Google Scholar або ResearchGate, для пошуку актуальних наукових досліджень та публікацій з курсу
 2. ARCher - інституційний репозитарій відкритого доступу представників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/>
- Офіційні сайти органів державного управління України:
1. База українського законодавства в Інтернет. URL: <http://www.lawukraine.com>
 2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
 3. Марченко О.С. Інституційна безпека підприємства та її забезпечення в умовах воєнного часу. *Економічна теорія та право*. №3. 2022. С. 86-105.
 4. Електронна бібліотека Львівської комерційної академії. URL: <http://www.dev.lac.lviv.ua/lib>
 5. Інститут глобальних стратегій. URL: <http://www.igls.com.ua>
 6. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій. URL: <http://www.ier.kiev.ua>
 7. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>
 8. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>
 9. Наукова бібліотека Донецького університету. URL: <http://www.library.dongu.donetsk.ua>
 10. Наукова бібліотека ім. Максимовича. URL: <http://www.lib-gw.univ.kiev>
 11. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
 12. Національна парламентська бібліотека. URL: <http://www.alpha.rada.kiev.ua>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагиату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>.

✓ Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyla-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>

✓ «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/ni4ptvsk/polityka-vykorystannia-shtuchoho-intelektu-chnu.pdf>